

૧૩

સૌથી લાંબું ડગલું

ત્રણ મિત્રો - સસલું, હાથી અને હરણ - બગીચામાં સાથે રમતાં હતાં.

ચાલો આપણે જોઈએ
પથ્થરનો પુલ પહેલાં
કોણ પસાર કરશે !

પરંતુ તમે બંને તો ઝડપી દોડો
છો અને હું તો ધીમે ચાલુ છું. હું
જાણું છું કે તમારા બંનેમાંથી એક
પહેલા પુલ પસાર કરશે. મારે
રમત રમવી નથી.

ચિંતા ન કરો. ચાલો
આપણે નિયમ બનાવીએ—આપણે
દોડીશું નહિ. આપણે ચાલીશું.

હા, તેમાં
મજા આવશે.

તેમણે રમત શરૂ કરી.

આશ્ચર્યજનક રીતે છેલ્લે હાથી જીતી ગયો.

- ❖ તમે કહી શકશો હાથી કેમ જીત્યો ?
- ❖ સૌથી મોટાં ડગલાં કોણ ભરે છે ?
- ❖ આ વાર્તાનું નાટક ભજવો.

પ્રવૃત્તિ

- ❖ ૩-૪ મિત્રોની ટુકડી બનાવો. લીટી દોરીને કોનું ડગલું સૌથી મોટું છે તે નક્કી કરો.

- ❖ વચ્ચેનું અંતર શોધો.

(અ) બારણું અને તમારા વર્ગખંડની કોઈ એક બારી.

(બ) કાળું પાટિયું અને તમે બેઠા છો તે જગ્યા.

હાથ કે આંગળીઓ ?

રજત તેના હાથની વેંતનો ઉપયોગ કરીને કેટલીક વસ્તુઓની લંબાઈ શોધવા ઈચ્છે છે. જે ચિત્રમાં બતાવ્યું છે.

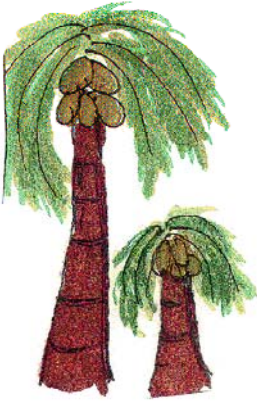
- ★ આ બધી જ વસ્તુની લંબાઈ શોધવા તે વેંતનો ઉપયોગ કરી શકશે ?
- ★ તમારી આજુબાજુની કઈ વસ્તુઓ વેંત કરતા નાની છે ? તેમના નામ લખો.
- ★ તે વસ્તુઓની લંબાઈ શોધવા તમે શાનો ઉપયોગ કરશો ?

પ્રવૃત્તિ

માટીનું ઘર બનાવો. જુઓ કોનું માટીનું ઘર ઊંચું છે. તમારા માટીના ઘરની ઊંચાઈ શોધવા તમે તમારી આંગળીઓનો ઉપયોગ કરી શકો છો.

- ★ કોણે સૌથી ઊંચું માટીનું ઘર બનાવ્યું ?
- ★ કોનું માટીનું ઘર સૌથી નાનું છે ?

અનુમાન કરો

બે નારિયેળીને જુઓ. જો મોટી નારિયેળી ૬ મીટર ઊંચી હોય તો નાની નારિયેળી કેટલી ઊંચી હશે ?

તમારા અનુમાનને ચકાસો

નીચે આપેલી વસ્તુની લંબાઈ કે ઊંચાઈનું અનુમાન કરો. તમારા જવાબની ચકાસણી કરવા લંબાઈ શોધો.

બહેનના ચોટલાની લંબાઈ કેટલી છે ?

વસ્તુનું નામ	મારું અનુમાન	મારું પરિણામ
પ્યાલો 	_____ આંગળ	_____ આંગળ
ડોલ 	_____ વેંત	_____ વેંત
તમારો હાથ 	_____ દીવાસળી	_____ દીવાસળી
શિક્ષકનું ટેબલ 	_____ વેંત	_____ વેંત
તમારું નાક 	_____ આંગળ	_____ આંગળ
પાણીની બોટલ 	_____ આંગળ	_____ આંગળ
તમારા વાળ 	_____ વેંત	_____ વેંત

આંગળ, વેંત અને દીવાસળીથી સાચી રીતે માપનની રીતનું નિદર્શન કરો. બાળકોને જુદાજુદા એકમોનો ઉપયોગ કરીને વસ્તુઓનું માપન કરવા કહો.

બિલાડીનો ખોરાક - ઉંદર કે દૂધ ?

* તમારી આંગળીઓનો ઉપયોગ કરીને ઉંદર અને અને દૂધ વચ્ચેનું અંતર શોધો.

_____ આંગળ

* બિલાડી ઉંદરથી કેટલી દૂર છે ? _____ આંગળ

* બિલાડી દૂધથી કેટલી દૂર છે ? _____ આંગળ

* બિલાડી કોની પાસે પહેલાં પહોંચશે - ઉંદર કે દૂધ ?

* ઉંદર પોતાની જાતને બચાવી શકશે ? કેવી રીતે ?

* આ ચિત્રનો ઉપયોગ કરીને વાર્તા કહો.

* ઉંદરની પૂંછડી કેટલી લાંબી છે ? _____ આંગળ

* કોની મૂછ વધારે લાંબી છે ? ઉંદર કે બિલાડી ?

માપો અને દોરો

- ◆ પથ્થરથી ૨ આંગળ દૂર પાંદડું દોરો.
- ◆ વાંદરાથી ૫ દીવાસળી દૂર કેળું દોરો.
- ◆ પથ્થરથી ૭ આંગળ દૂર પતંગ દોરો.
- ◆ પતંગથી ૩ દીવાસળી દૂર વાદળ દોરો.
- ◆ કેળાંથી ૪ આંગળ દૂર પક્ષી દોરો.

પાના પર ગમે ત્યાં તમારું પોતાનું ચિત્ર દોરો. વાંદરાના નાકથી તે કેટલું દૂર છે તે શોધો.

આપેલ વસ્તુના સંદર્ભમાં વિદ્યાર્થીઓને ગમે તે દિશામાં ચિત્ર દોરવા દો અને માપવા દો. તેઓ જુદી જુદી દિશાએથી અંતર માપશે. આ બાબત દિશાઓની ચર્ચા માટે આધાર બની શકે.

શું એ જ છે ?

સંજુ અને તેના મિત્રો શરીરના જુદા જુદા ભાગોના માપ શોધવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા હતા. તેમને જે મળ્યું તે અહીં રજૂ કર્યું છે. _____

(અ) તેમણે જે કહ્યું તેની સાથે તમે સંમત છો ?

(બ) ચકાસો તમારા કેટલાં મિત્રોને છે ?

(૧) એક વેંત લાંબો ચહેરો _____

(૨) પગ જેટલો લાંબો હાથ _____

(૩) ચાર આંગળ પહોળું કપાળ _____

(ક) પ્રયત્ન કરો અને તમારા શરીરના બીજા ભાગોને તમારા આંગળાની મદદથી માપો અને તેની લંબાઈ લખો.

(૧) તમારું નાક _____ આંગળ લાંબુ છે.

(૨) તમારા કાન _____ આંગળ લાંબા છે.

શરીરના ભાગોના અહીં આપેલા માપ અંદાજિત છે. આ મહાવરો શરીરના ભાગોને માપીને માપન શીખવવા માટે છે. શરીરના ભાગોના માપનું સામાન્યીકરણ કરવાનો કોઈ પ્રયાસ કરેલ નથી.